

ayat

TARİH

MECMUASI

D-1053

15 Eylül 2022

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Yazan: Dr. Sedat Kumbaracılar

İKİNCİ Sultan Mahmud devrinin ünlü simalarından olan İzzet Molla, kaleminin ve dilinin cezasını çekerek iki defa sürgün cezası yemiş, birisinde Keşan'a, diğerinde de Sivas'a sürülmüştür. Keşan'a sürülmesi edebiyatımız için kazançlı olmuş, «Mihnet - Keşan» adlı manzum eserini bu vesile ile kaleme almıştır. Eser ölümünden sonra 1269'da bastırılmıştır.

Devrin şartları itibariyle mes'ul ve yüksek makamları işgal edenler, devlet ricalinden birine intisab etmeyi kendi makamlarının bir nevi garantisi telâkki ederler ve bu yolda gereken tedbirleri alırlardı. İzzet Molla da bu sebeple büyük nüfuzlu Nişancı Halet Efendi'nin yakınları arasına girmişti. Halet Efendi, Sultan Mahmud devrinin tek söz sahibi bir şahsiyeti iken, Konya'ya sürülmesi, İzzet Molla'nın da mevkilini sarımsı. Aleyhinde bulunulmaya, hattâ sürgüne gönderileceği şayi olmaya başlamıştı. Çok üzüntülü günler geçiren İzzet Molla, beş ay kadar bu söylentiler arasında Galata kadilgim yapiktan sonra istifa ederek İstavroz'daki evine çekilmişti.

İkinci Sultan Mahmud devri inkılaplarla doludur. Yeniçerilerin ortadan kaldırılması büyük bir başarı olmuştu. Buna pa-

ralet olarak sivil idarede yenilikler yapmak, rüşvetin, iltimasın önüne geçmek, dış münasebetleri geliştirmek lazımdı. İzzet Molla, Mihnet - Keşan'da, meselâ memlekette mevcut suistimâllere temas etmekte, Düzüoğlu isminde, malları müsadere edilen bir mağdurun mezadındaki aleni yolsuzlukları belirterek Ahmed Ağa isminde nüfuzlu bir şahsiyetin, bir Yahudi ile birleşip hırsızlık derecesindeki yolsuzluğunu anlatmaktadır.

Keçecizâde'nin dilinden bizâr olan dışmanları «gece gündüz, işi gücü hicivdir» diye padişahın ona olan teveccühünü yok etmeyi becermiş, sürgün fermanını çıkartmışlardı.

Hicri 1238 yılında eniştesini ziyaret ettiği esnada eve gelen bir çavuş, kendisine Keşan'a sürüleceğini bildirmiş ve selâmeti için derhal yola çıkılması gerektiğini tavsiye etmişti. Keçecizâde Keşan'a giderken geçtiği yerleri şöyle anlatır:

Çekmece-i sagıyr (Küçükçekmece): Güzel bir camii, imâreti, beyaz ekmeği, köpürsünün tahta korkulukları bulunan ve mürûr tezkeresiyle ancak yola devam edilebilen ve şayet yoksa, dünyayı bölükbaşıya verseler, bir adım ileri gidilemeyen Küçükçekmece, bu seyahatte İzzet Mol-

Sayı : 1

Subat 1971 • 350 Kuruş